

Vypracoval(a):

UČO:

Skupina:

2. [2 body] Mějme Turingův stroj $\mathcal{M} = (Q, \Sigma, \Gamma, \triangleright, \sqcup, \delta, q_0, q_{accept}, q_{reject})$, kde

$$Q = \{q_0, q_A, q, q_r, q_{back}, q_{accept}, q_{reject}\},$$

$$\Sigma = \{a, b\},$$

$$\Gamma = \{\triangleright, \sqcup, X, a, b\}$$

a přechodová funkce δ je určena následující tabulkou:

	$\triangleright$	$\sqcup$	X	a	b
q_0	$(q_0, \triangleright, R)$	$(q_{accept}, \sqcup, R)$	(q_{accept}, X, R)	(q_A, X, R)	(q, X, R)
q_A	$(q_A, \triangleright, R)$	$(q_{accept}, \sqcup, R)$	(q_{accept}, X, R)	(q, a, R)	(q, b, R)
q	$(q, \triangleright, R)$	$(q_r, \sqcup, L)$	(q_r, X, L)	(q, a, R)	(q, b, R)
q_r	$(q_r, \triangleright, R)$	$(q_r, \sqcup, R)$	(q_{reject}, X, L)	(q_{back}, X, L)	(q_{back}, X, L)
q_{back}	$(q_{back}, \triangleright, R)$	$(q_{back}, \sqcup, R)$	(q_0, X, R)	(q_{back}, a, L)	(q_{back}, b, L)

- a) Napište výpočet Turingova stroje $\mathcal{M}$ na vstupním slově *baaba*. Výpočet pište jako posloupnost *konfigurací*, kde každé dvě po sobě následující konfigurace jsou v relaci *krok výpočtu*.
- b) Najděte slovo délky alespoň 3, které stroj $\mathcal{M}$ zamítá, a napište výpočet stroje $\mathcal{M}$ nad tímto slovem.

- a) Připomeňme, že konfigurace Turingova stroje je definována jako trojice $(q, z, n) \in Q \times \{y \sqcup^\omega \mid y \in \Gamma^*\} \times \mathbb{N}_0$, kde q je aktuální stav, $y \sqcup^\omega$ je obsah pásky a n je pozice hlavy na pásce (viz 9. přednáška, slajd 2). Relace krok výpočtu ($\vdash$) je definována na 3. slajdu 9. přednášky. Výpočet nad slovem *baaba* tedy začíná v konfiguraci $(q_0, \triangleright baaba \sqcup^\omega, 0)$.

$$\begin{aligned}
 (q_0, \triangleright baaba \sqcup^\omega, 0) &\vdash (q_0, \triangleright baaba \sqcup^\omega, 1) && \vdash (q, \triangleright Xaaba \sqcup^\omega, 2) \\
 &\vdash (q, \triangleright Xaaba \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q, \triangleright Xaaba \sqcup^\omega, 4) \\
 &\vdash (q, \triangleright Xaaba \sqcup^\omega, 5) && \vdash (q, \triangleright Xaaba \sqcup^\omega, 6) \\
 &\vdash (q_r, \triangleright Xaaba \sqcup^\omega, 5) && \vdash (q_{back}, \triangleright XaabX \sqcup^\omega, 4) \\
 &\vdash (q_{back}, \triangleright XaabX \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q_{back}, \triangleright XaabX \sqcup^\omega, 2) \\
 &\vdash (q_{back}, \triangleright XaabX \sqcup^\omega, 1) && \vdash (q_0, \triangleright XaabX \sqcup^\omega, 2) \\
 &\vdash (q_A, \triangleright XXabX \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q, \triangleright XXabX \sqcup^\omega, 4) \\
 &\vdash (q, \triangleright XXabX \sqcup^\omega, 5) && \vdash (q_r, \triangleright XXabX \sqcup^\omega, 4) \\
 &\vdash (q_{back}, \triangleright XXaXX \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q_{back}, \triangleright XXaXX \sqcup^\omega, 2) \\
 &\vdash (q_0, \triangleright XXaXX \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q_A, \triangleright XXXXX \sqcup^\omega, 4) \\
 &\vdash (q_{accept}, \triangleright XXXXX \sqcup^\omega, 5)
 \end{aligned}$$

A tedy stroj $\mathcal{M}$ slovo *baaba* akceptuje.

Vypracoval(a):

UČO:

Skupina:

- b) Z předchozího výpočtu a definice přechodové funkce Turingova stroje $\mathcal{M}$ lze vypočítat, jak funguje. Postupně vždy nahradí nejlevější znak a nebo b na pásce znakem X a poté také nejpravější znak a nebo b znakem X . Toto se opakuje, dokud na pásce zůstávají znaky a nebo b .

Stroj $\mathcal{M}$ akceptuje, pokud poslední znak nahrazený za X byl a , nebo pokud po nahrazení nejpravějšího znaku ve slově nezbyly žádné znaky a a b . Z toho se dá odvodit, že Turingův stroj $\mathcal{M}$ rozhoduje jazyk všech slov, která mají sudou délku, nebo je jejich prostřední symbol a . Jinými slovy

$$L(\mathcal{M}) = (\{a, b\}^2)^* \cup \{wav \mid |w| = |v|\}.$$

Tedy jedno ze slov délky alespoň 3, které stroj $\mathcal{M}$ neakceptuje, je aba . Vypočet nad tímto slovem je:

$$\begin{aligned} (q_0, \triangleright aba \sqcup^\omega, 0) &\vdash (q_0, \triangleright aba \sqcup^\omega, 1) && \vdash (q_A, \triangleright Xba \sqcup^\omega, 2) \\ &\vdash (q, \triangleright Xba \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q, \triangleright Xba \sqcup^\omega, 4) \\ &\vdash (q_r, \triangleright Xba \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q_{back}, \triangleright XbX \sqcup^\omega, 2) \\ &\vdash (q_{back}, \triangleright XbX \sqcup^\omega, 1) && \vdash (q_0, \triangleright XbX \sqcup^\omega, 2) \\ &\vdash (q, \triangleright XXX \sqcup^\omega, 3) && \vdash (q_r, \triangleright XXX \sqcup^\omega, 2) \\ &\vdash (q_{reject}, \triangleright XXX \sqcup^\omega, 1) \end{aligned}$$